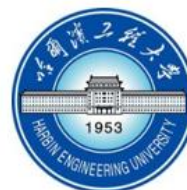

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна),
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
факультет іноземних мов (Вінниця, Україна),
Аріельський університет (Аріель, Ізраїль),
Харбінський інженерний університет (Китай),
Намсеульський університет (Корея)**

«МОВНА ОСВІТА: ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ»

Збірник наукових праць

Мовна освіта: виклики, перспективи та інновації: збірник наукових праць / за заг. ред. А. А. Юмрукуз. Одеса: Магістр, 2025. 102 с.

Збірник містить тексти доповідей І Міжнародної конференції з питань сучасної мовної освіти, що відбулась 16-17 травня 2025 р. на факультеті іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

УДК 37.016:81'243

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 26.06.2025).

Рецензенти:

К.п.н., доцент, доцент кафедри методики навчання іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського Петрова А. І.

К.п.н., доцент, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету Першина Л. В.

Головний редактор:

А. А. Юмрукуз, кандидат філологічних наук, доцент (ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»)

Редакційна колегія:

Єременко Т. Є., кандидат філологічних наук, професор (Університет Ушинського, Україна)

Лук'янченко І. О., кандидат педагогічних наук, доцент (Університет Ушинського, Україна)

Попова О. В., доктор педагогічних наук, професор (Університет Ушинського, Україна)

Жовнич О. В., доктор педагогічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Ігнатова О. М., кандидат педагогічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Петров О. О., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Давидович Н., доктор філософії, професор (Аріельський університет, Ізраїль)

Ян Юань, доктор філософії, Харбінський інженерний університет (Китайська народна республіка)

Сон Йонгин, старший викладач кафедри корейської мови, Намсеулський університет (м. Чонан, Р. Корея)

©Колектив авторів, 2025

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

запровадження сучасних інноваційних педагогічних технологій, що надають можливість більш глибокого розвитку креативності студентів; співдіяння вербальних та невербальних модусів, що посилюють ролі друг друга і більш результативно впливають на мовці чи слухача; залучення міжпредметних зв'язків, що підтримують інтегрований характер навчання; створення на заняттях атмосфери креативності та інноваційного наповнення. І інформаційно-комп'ютерні технології сприяють створенню такого навчального середовища, де викладачі та здобувачі освіти зможуть у зручних для себе обставинах здійснювати освітній процес на засадах мультимодальності.

Література:

1. Макарук Л. Л. Мультимодальність сучасної англомовної масмедійної писемної комунікації : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 424 с.
2. Миркович І. Л. Мультимодальний підхід до навчання студентів магістратури гуманітарних спеціальностей англомовних презентацій. *Вісник науки та освіти*. 2025. Вип. 31. С. 1436-1446.
3. Морзе Н. В., Василенко М. В., Смирнова-Трибульська Є. М. Деякі результати дослідження в галузі формування цифрової компетентності педагогів закладів середньої освіти. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2021. Вип. 10. С. 149-165.
4. Сірський Л. Що таке мультимодальне навчання та як використовувати його в онлайн-курсах. Блог Л. Сірського. 2023. URL : <https://kwiga.com/ua/blog/sho-take-multimodalne-navchannya-ta-yak-vikoristovuvati-jogo-v-onlajn-kursah>.
5. Ткач М. М., Ларікова Л. А. Мультимодальні методи навчання у фаховій підготовці студентів мистецьких спеціальностей. *Академічні візії*. 2024. Вип. 36. С. 2-9.
6. Bodnar S. Non-verbal code information in the English textbooks. *Annals of the University of Craiova. Philology. Linguistics*. 2020. N 42 (1-2). P. 244-252.
7. Kern R., Develotte Ch. Screens and Scenes: Multimodal Communication in Online Intercultural Encounters. New York: Publisher: Routledge. 2018. 312 p.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРВАГ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ В ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Оксана ЯРМОЛОВИЧ,

Військова Академія,

Одеса, Україна

Ірина ПОПОВИЧ,

Одеський Національний Університет ім. І.І.Мечникова,

Одеса, Україна

Мовна підготовка у Збройних Силах України є критично важливою для вдосконалення та адаптації системи навчання відповідно до актуальних вимог керівних документів та потреб взаємодії військ. Англійська мова є однією з основних мов взаємо сумісності Збройних Силах України з державами-членами альянсу НАТО, вступ до якого є можливістю для України вийти на новий рівень державної безпеки (Вступ України до НАТО: переваги та недоліки членства,

2022). Відповідний рівень іншомовної комунікації, тобто знань англійської мови військовослужбовцями сприяє можливості військовослужбовцям брати участь у прийнятті рішень, спрямованих на формування сучасного середовища євроатлантичної безпеки, підвищить інвестиційну привабливість нашої країни, встановлення та утримання стабільності і безпеки на території України. Сучасний підхід до викладання іноземної мови (далі ІМ), а саме англійської мови, потребує мобільності в перегляді методичного інструмента і його використання. Не тільки технічні, а і «зовнішні» тобто поза аудиторні умови змінюють методику викладання і процес навчання ІМ.

Стан війни, в якому знаходиться зараз Україна, призвів до необхідності використання дистанційної форми навчання англійській мові, як форму організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах (далі ВВНЗ) на рівень обов'язкової умови. Організація (впровадження) дистанційного навчання потребує застосування сучасних електронних засобів- навчального програмного забезпечення, цифрових інструментів для покращення якості вивчення англійської мови та забезпечення доступу до знань здобувачам військової освіти та їх викладачам (Методичні рекомендації. Наказ від 23.07.2024. № 898.).

Згідно з теорією технологічних змін людство пройшло п'ять технологічних укладів: перший характеризується застосуванням парових двигунів і розвитком машинобудування, другий – механізацією виробництва, створенням транспортної інфраструктури, третій базувався на промисловому виробництві і використанні електроенергії, четвертий є початком поширення комп'ютерів, п'ятий спирається на досягнення мікроелектроніки, інформатики, генної інженерії.

Зараз відбувається перехід до шостого технологічного укладу, який полягає, в тому числі, в використанні нанотехнологій, програмного забезпечення, яке імітує інтелект за допомогою цифрових інструментів та комп'ютерних технологій. Наразі в педагогічному процесі активно використовується низка цифрових інструментів (далі ЦІ). Насамперед, їх використання дає можливість якісно проводити дистанційні заняття, як практичні, так і лекційні, як аудиторні, так і самостійні. ЦІ сприяють навчальній комунікації, тематичному спілкуванню протягом занять. Сприяння пошуку необхідної інформації, її втілення в навчальний процес також є одним з вкладів використання ЦІ в дидактику (Овчарук, Іванюк, 2020, с. 48-54.).

За допомогою цифрових інструментів при навчанні ІМ формується низка навчальних систем:

- системи керування навчальним процесом (Moodle, Google Classroom, Blackboard learn, Canvas). Вказані ресурси, перш за все, сприяють керуванню, модеруванню всім процесом навчання англійської мови, куди відноситься спілкування, взаємодія, опитування, пошук і розміщення інформації.
- системи формування колективної навчальної роботи (Microsoft Teams, Google Workplace, Trello, Zoom). Ці ресурси сприяють

спільній комунікативній праці, можливості сумісно редагувати або змінювати текст,

- системи оцінювання навчального процесу (Kahoot, Quizizz, Edpuzzle, Socrative). Ці і подібні ресурси сприяють і полегшують оцінюванню знань і навичок набутих курсантами протягом всього навчального процесу.
- системи надання та обміну інформацією, (You Tube, Soundcloud, google Docs, Dropbox, Google Drive). Вказані ресурси сприяють пошуку баз даних, інформації, інформаційних полів, акумулюванню інформації різних напрямків, їх підготовки до представлення.
- системи формування доповненої реальності (Google Expeditions). Ресурси, які дають можливість втілювати набуту інформацію, як знання в практичні навички, тобто проводити їх демонстрування в реальних умовах (Järvis, Tambovseva, Virovere, 2021, с.13-22).

Дистанційна форма навчання в вищих навчальних закладах (ВНЗ) України довгий час відігравала другорядну роль, допоки епідеміологічні обмеження та військові дії не вивели інтернет ресурси для колективної форми роботи на масовий рівень. Освітній простір завжди базується на законодавчих нормах. В Україні застосування дистанційної форми навчання вимагало ухвалення низки документів: наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», «Національної доктрини розвитку освіти», «Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні», «Національної програми інформатизації». Наукові конференції досліджують використання дистанційного навчання через мережу Інтернету, цифрові платформи, спеціалізовані ресурси, зокрема у навчальних закладах, що готують майбутніх офіцерів.

Аналіз теоретичних джерел та вивчення програм підготовки офіцерів у Військовій академії (м. Одеса), Одеському державному екологічному університеті, Одеському національному університеті ім. І.І. Мечникова та Національному університеті «Одеська морська академія» засвідчили доцільність та ефективність застосування дистанційної освіти у ВНЗ. Інформація науково-методичних джерел підтверджує ефективність дистанційної освіти, проте умови воєнного часу в Україні суттєво ускладнюють реалізацію її потенціалу. Переваги такого навчання включають індивідуальний темп, свободу вибору способу засвоєння інформації та реагування на зміст програм. Це дає можливість курсантам бути самостійними у навчальному процесі. Водночас, специфіка побуту курсантів у військових навчальних закладах ускладнює повноцінне впровадження індивідуального підходу, особливо під час воєнного стану (Чепкій, Скачков, Єфимчиков, Маслій, Набок, Попович, 2017, с.38-45).

Мобільність і незалежність від фізичного місцезнаходження під час навчального процесу має особливе значення для курсантів і слухачів ВВНЗ, ось чому цифрові системи формування і керування навчальним процесом достатньо несподівано увійшли в життя військових навчальних закладів. ВВНЗ мають свою специфіку імплементації принципів дистанційного навчання. Незважаючи на

переваги для обох сторін освітнього процесу, існують об'єктивні обмеження, що унеможливають повний перехід на дистанційне навчання у військовій освіті. Однак, часткове і гнучке впровадження окремих елементів цієї форми здатне суттєво покращити якість та доступність освіти у ВВНЗ, адаптувати її до сучасних викликів та умов (Яковенко, 2019, с.107-110).

Окремі елементи принципу центричності освітнього процесу можливо реалізовувати в межах вибірових освітніх компонентів. Дистанційне навчання забезпечує рівні можливості для курсантів із різним рівнем підготовки, сприяє розвитку індивідуального стилю навчання. Воно також пов'язане з адаптивністю: навчальні матеріали створюються з урахуванням особливостей майбутніх військовослужбовців. Розробка таких курсів потребує зусиль викладачів та інженерів, але результатом стає формування необхідних автоматичних навичок.

Викладання з використанням дистанційних форм вимагає від викладачів підвищення кваліфікації, однак зменшує навантаження при зростанні кількості слухачів. Ця перевага особливо актуальна для спеціалізованих вищих навчальних закладів, таких як ВВНЗ. Ще однією перевагою є ефективніше використання часу: зникає потреба у фізичному переміщенні до навчального закладу, а завдяки аналітиці електронного навчання оперативніше вносяться зміни до програм (Podmurnyi, 2023).

Дистанційна форма сприяє економії коштів (менше витрат на транспорт, енергію, друк матеріалів) та зниженню шкідливих викидів. У ВВНЗ ці переваги частково реалізуються під час самопідготовки курсантів. Заміна друкованих матеріалів цифровими є універсальною перевагою, яка може бути реалізована у будь-якому навчальному закладі. Перевага формалізації даних освітнього процесу стосується ВВНЗ, як і кожного вищого навчального закладу. Вона дозволяє об'єктивно оцінювати результати, формувати прогнози, вдосконалювати освітні технології. Збереження і захист освітньої інформації забезпечують конфіденційність даних курсантів і викладачів. Це важливо як з міркувань безпеки, так і з погляду ефективності навчального процесу.

Сучасні цифрові інструменти є базою формування дистанційної форми навчання іноземної мови в вищих військових навчальних закладах.

Література:

1. УКРАЇНА в Європі і світі. «Вступ України до НАТО: переваги та недоліки членства». (2022).

https://pidruchniki.com/1787010755637/politologiya/vstup_ukrayini_nato_perevagi_nedoliki_chlenstva

2. Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України. (23.07.2024, 23 липня). https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/89634/

3. Овчарук, О.В. and Іванюк, І.В. (2020) The state of readiness of teachers to use the tools of information and educational environment for the implementation of distance learning in quarantine caused by COVID-19 *Нова педагогічна думка*, 3 (103). (48-54).

4. Чепкій В.В., Скачков В.В., Єфимчиков О.М., Маслій О.М., Набок В.К., Попович В.І. (2017). *Теорія та практика самостійної роботи у вищому військовому навчальному закладі*. Одеса.

5. Яковенко Н. (2019). Формування іншомовної комунікативної компетентності курсантів Вищих військових навчальних закладів. *Теорія та методика навчання (з галузей знань)*. 18. 3(25). С. 107-110.
6. Jarvis M., Tambovceva T., Virovere A. (2021). Scientific innovations and advanced technologies in higher education. *Futurity Education*. 1(1). (13-22)
7. Podmurnyi S. (2023). Provide Lessons Using Interactive Software. 11. 16 Ways Teachers, Parents And Communities Can Leverage Tech To Improve Educational Outcomes. 23.
<https://www.forbes.com/sites/forbestechcouncil/2023/01/23/16-ways-teachers-parents-and-communities-can-leverage-tech-to-improve-educational-outcomes/?sh=4f6537de32aa>

Section 4

Digital Tools And Resources In Language Learning: Innovations And Best Practices

Лариса ГОНЧАР	ВПРОВАДЖЕННЯ MOOCS (МАСОВИХ ВІДКРИТИХ ОНЛАЙН-КУРСІВ) АБО ЇХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ	68
Інна МИРКОВІЧ	МУЛЬТИМОДАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	72
Оксана ЯРМОЛОВИЧ, Ірина ПОПОВИЧ	РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРВАГ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ В ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	74

Section 5

Relevant Issues In Language Studies: Germanic And Oriental Languages

Евеліна БОЄВА, Елеонора ПОПОВИЧ	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ЖІНОЧОЇ ПРОЗИ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Ш.БРОНТЕ «ДЖЕЙН ЕЙР»)	79
Андрій БОШКОВ, Ангеліна ДЕМЧУК	ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ «PANDEMIC» У МЕДИЧНОМУ ДИСКУРСІ	85
Anastasiia YUMRUKUZ	NEOLOGISMS IN THE MODERN ENGLISH MEDIA SPACE	88
Iryna ZHABORUKE	THE ENGLISH STRUCTURE BE+-ED	92
Відомості про авторів		97